

MODULE 1.2

การค้นหาและรวบรวมข้อมูล

Data Search and Collection for Policy Analysis

2 ชั่วโมง

22 สไลด์

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

Learning Objectives

1 SMART Questions

สามารถแปลงปัญหานโยบายให้เป็นคำถามวิจัยที่มีคุณสมบัติ SMART ได้อย่างเป็นระบบ

- ระบุองค์ประกอบ 5 ประการ
- แต่ละคำมีลักษณะเป็นอย่างไร
- Map ไปสู่ตัวแปรที่วัดได้

2 Search Strategy

วางแผนการค้นหาและเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อย่างมีกลยุทธ์

- ใช้ Data Catalog อย่างมีประสิทธิภาพ
- ขอข้อมูลตาม พ.ร.บ.
- ประเมินความเป็นไปได้

3 Data Integration

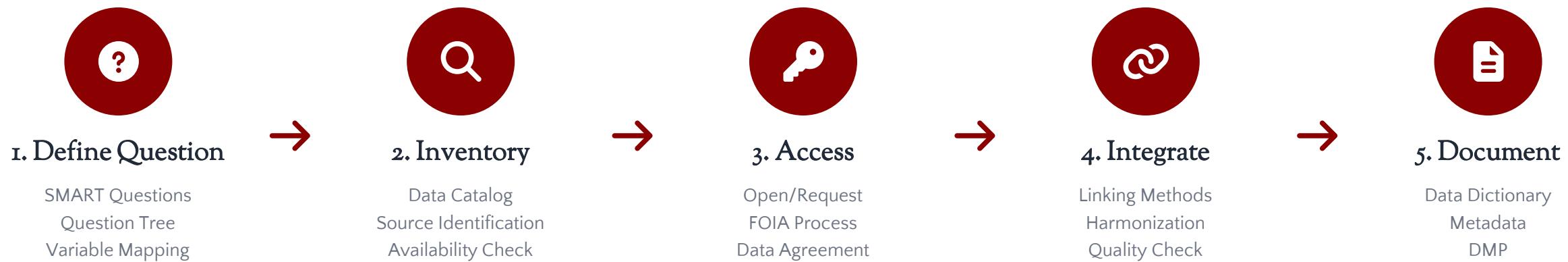
ออกแบบการรวมข้อมูลจากหลายแหล่งและจัดทำ data dictionary ที่สมบูรณ์

- Linking & Merging
- Standardization
- Privacy & Ethics

หมายเหตุ: ผู้เรียนจะได้ฝึกปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมเขียน SMART questions และออกแบบแผนการค้นหาข้อมูลตามโจทย์นี้โดย自行จริง

Workflow ภาพรวม: 5 ขั้นตอนหลัก

End-to-End Data Collection Process

💡 หลักการสำคัญ

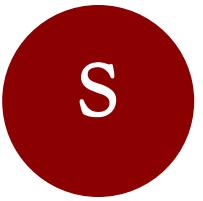
- เริ่มจากคำถามที่ชัดเจน ไม่ใช่จากข้อมูลที่มีอยู่
- วางแผนย้อนกลับจากคำถามสู่แหล่งข้อมูล
- บันทึกทุกขั้นตอนเพื่อการตรวจสอบ

⚠️ ข้อควรระวัง

- อย่าปรับคำถามให้เข้ากับข้อมูลที่มี
- ตรวจสอบความสอดคล้องของนิยามก่อน merge
- คำนึงถึงจริยธรรมและความเป็นส่วนตัวเสมอ

SMART Questions คืออะไร

Framework for Well-Defined Research Questions

Specific

ชัดเจน
เฉพาะเจาะจง

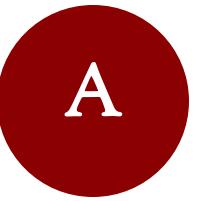
- ใครเกี่ยวข้อง?
- อะไรต้องการ?
- ที่ไหน?
- เมื่อไร?
- ทำไม่?

Measurable

วัดได้
มีตัวชี้วัด

- ตัวชี้วัดอะไร?
- วัดอย่างไร?
- เกณฑ์ความสำเร็จ?
- หน่วยรัด?

Achievable

บรรลุได้
มีทรัพยากร

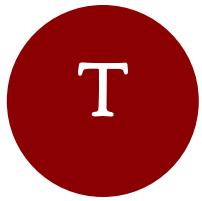
- ข้อมูลมีจริง?
- เข้าถึงได้?
- มีเวลา?
- มีงบประมาณ?

Realistic

สมจริง
สอดคล้อง

- สอดคล้องเป้าหมาย?
- เป็นไปได้จริง?
- ข้อจำกัดอะไร?
- ความเสี่ยง?

Time-bound

มีกรอบเวลา
ชัดเจน

- เริ่มเมื่อไร?
- สิ้นสุดเมื่อไร?
- ระยะเวลา?
- Milestones?

ที่มา: CDC Healthy Schools Training Framework และ SAMHSA Guidelines

SMART framework ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยให้การตั้งคำถามวิจัยและวัดคุณภาพสังคมมีความชัดเจน สามารถติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ

ตัวอย่าง SMART Question

จากปัญหานโยบายสุคามวิจัย

✗ คำตามที่ไม่ดี (Bad)

"อัตราตายมารดาในประเทศไทยลดลงหรือไม่หลังจากมีนโยบายรักษาฟรี?"

- ⚠️ **ไม่ชัดเจน:** ไม่ระบุช่วงเวลาและกลุ่มเป้าหมาย
- ⚠️ **รัดยาก:** ไม่ระบุตัวชี้วัดและนิยาม
- ⚠️ **ไม่มี baseline:** ไม่ระบุช่วงเวลา ก่อน intervention
- ⚠️ **ไม่สมจริง:** อาจมีปัจจัยอื่นมีผล

✓ คำตาม SMART (Good)

"อัตราตายมารดาต่อ 100,000 การคลอด มีความแตกต่างกันระหว่างช่วงก่อน (2555-2559) และหลัง (2560-2564) การใช้สิทธิ์ UC สำหรับการฝากครรภ์ และคลอด ในหญิงตั้งครรภ์อายุ 15-49 ปี ในจังหวัดที่มีอัตราตายมารดาสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศหรือไม่?"

- ✓ **Specific:** ระบุกลุ่มเป้าหมาย อายุ จังหวัด
- ✓ **Measurable:** ตัวชี้วัดชัดเจน (ต่อ 100,000 การคลอด)
- ✓ **Achievable:** ข้อมูลจาก MOPH และ NHSO มีอยู่
- ✓ **Realistic:** สอดคล้องกับนโยบาย UC
- ✓ **Time-bound:** ระบุช่วงเวลา baseline และ intervention

แตกความหลักเป็นความย่อย

Question Decomposition & Variable Mapping

➊ คำถามหลัก (Main Question)

"อัตราตายมารดาเปลี่ยนแปลงอย่างไรหลังนโยบาย UC?"

→ คำถามย่อย 1: อัตราตายมารดาคืออะไร?

ตัวแปร:

- จำนวนการตายมารดา
- จำนวนการคลอดมีซีพ
- อัตราต่อ 100,000 การคลอด

แหล่งข้อมูล:

- MOPH - การตายมารดา
- NHSO - การคลอดมีซีพ

→ คำถามย่อย 2: การใช้สิทธิ UC เปลี่ยนไปหรือไม่?

ตัวแปร:

- จำนวนผู้ใช้สิทธิ์ฝากครรภ์
- จำนวนผู้ใช้สิทธิ์คลอด
- อัตราการใช้สิทธิ์

แหล่งข้อมูล:

- NHSO - ข้อมูลสิทธิ์ UC
- สปสช. - ข้อมูลการใช้สิทธิ์

→ คำถามย่อย 3: ปัจจัยอื่นมีผลหรือไม่?

ตัวแปร:

- อายุมารดา
- การศึกษา
- รายได้
- พื้นที่ (urban/rural)

แหล่งข้อมูล:

- NSO - สำมะโนรายปี
- MOPH - ข้อมูลประชากร

➋ หลักการสำคัญ

- ทุกความย่อยต้อง map ไปที่ตัวแปรได้
- ตัวแปรต้องมีแหล่งข้อมูลที่เข้าถึงได้
- ควรมี 3-7 คำถามย่อยต่อคำถามหลัก
- ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคำถาม

❗ ข้อควรระวัง

หลักเลี่ยงคำถามย่อยที่ไม่สามารถตอบได้ด้วยข้อมูลที่มี เช่น "ทำไมอัตราตายมารดาถึงลด?" (ต้องใช้ qualitative data)

Mapping ตัวแปรตามกรอบ IPO/OI

Input-Process-Output-Impact Framework

หมวดหมู่

คำอธิบาย

ตัวอย่างตัวแปร

IInput

ทรัพยากรและปัจจัยนำเข้าที่ใช้ในการดำเนินงาน

- งบประมาณ• บุคลากร• อุปกรณ์• สิทธิ์ UC

PProcess

กิจกรรมและกระบวนการที่ดำเนินการ

- จำนวนการให้บริการ• จำนวนผู้รับบริการ• ความถี่การติดตาม

OOutput

ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ

- จำนวนการคลอดมีชีพ• จำนวนการฝากครรภ์• รายงานที่ผลิต

OOutcome

ผลลัพธ์ระยะสั้น-กลางที่เกิดกับผู้รับบริการ

- วัตรายามารดา• อัตราภาวะแทรกซ้อน• ความพึงพอใจ

IImpact

ผลกระทบระยะยาวต่อสังคม/ระบบ

- อายุขัยเฉลี่ย• คุณภาพชีวิต• ความยั่งยืน

● ประโยชน์ของกรอบ IPO/OI

- ช่วยให้มีหลักตัวแปรสำคัญ
- แสดงความร่วมพันธ์เชิงเหตุผล
- สนับสนุนการออกแบบ intervention
- ใช้สื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

▲ ข้อควรระวัง

- อย่าสับสนระหว่าง Output กับ Outcome
- Impact อาจต้องใช้เวลานานในการรับ
- ควรมีตัวแปรทุกหมวดเพื่อความสมบูรณ์

ระดับการวิเคราะห์ (Granularity)

Choosing the Right Level of Analysis

💡 หลักการเลือกระดับการวิเคราะห์

1. สอดคล้องกับคำถาม

ถ้าคำถามเกี่ยวกับผลกระทบรายบุคคล ต้องใช้ข้อมูลระดับบุคคล ไม่ใช่ข้อมูลรวม

2. ข้อมูลมีจริง

บางครั้งข้อมูลระดับคละอีกด้านหนึ่งไม่มี ต้องปรับคำถามหรือหา proxy

3. ความเป็นส่วนตัว

ข้อมูลระดับบุคคลต้องมีการปกป้อง privacy ตามกฎหมาย

Search Strategy: เริ่มจาก Data Catalog

Where to Start Looking for Data

Data.go.th

Open Government Data Portal

- ✓ บทบาท: ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ
- ✓ จัดการโดย: DGA (สพร.)
- ✓ ข้อมูล: 11,000+ datasets
- ✓ การใช้งาน: ค้นหา ดาวน์โหลด API

หมายสำหรับ: ข้อมูลที่เปิดเผยสาธารณะ มี metadata เป็นต้น

GD Catalog

Government Data Catalog

- ✓ บทบาท: บัญชีข้อมูลภาครัฐ
- ✓ จัดการโดย: NSO (สสช.)
- ✓ ข้อมูล: 8,390+ datasets (276 หน่วยงาน)
- ✓ การใช้งาน: ค้นหา metadata เชิงลึก

หมายสำหรับ: ระบุเจ้าของข้อมูล ข้อมูลที่ไม่เปิด ติดต่อขอใช้

๙๕ แนวทางการค้นหาข้อมูล

1

เริ่มจาก
GD Catalog

2

ตรวจสอบ
สถานะ

3

ติดต่อ
เจ้าของ

4

ดาวน์โหลด
หรือขอใช้

Data.go.th: Open Data Portal ของไทย

Thailand's Central Open Data Platform

ⓘ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อเต็ม

Open Government Data Portal

URL

data.go.th

หน่วยงาน

DGA (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์)

จำนวนข้อมูล

11,000+ datasets

เริ่มดำเนินการ

พ.ศ. 2556

มาตรฐาน

CKAN Platform

⚙️ พงกชันการใช้งาน

🔍 ค้นหาข้อมูล

ด้วย keywords, tags, categories

</> API Access

CKAN Data API, Open-D API

⬇️ ดาวน์โหลด

CSV, Excel, JSON, XML

☰ Data Visualization

แสดงผลข้อมูลเป็นต้น

🎖️ หมวดหมู่ข้อมูล

การศึกษา

1,200+

สาธารณสุข

980+

เศรษฐกิจ

850+

สิ่งแวดล้อม

720+

คมนาคม

650+

อื่นๆ

6,600+

ที่มา:

www.dga.or.th – Digital Government Development Agency

เริ่มตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2556 เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

GD Catalog: Government Data Catalog

Comprehensive Government Data Inventory

កំណត់ គ្រប់គ្រងទិន្នន័យ

- 1 អាជីវកម្មសារព័ត៌មាន 276 អាជីវកម្មភាគរដ្ឋី
- 2 របៀបក្រុមចិត្តទិន្នន័យ ពេលវេលាយករាយការងារ
- 3 GD Catalog (សូន្យការងារ) រាបរាយ metadata ពីរបៀបទិន្នន័យ
- 4 ផ្សេងៗទិន្នន័យ គ្រប់គ្រងទិន្នន័យ

ទី៣ ទិន្នន័យបែងចែក

Open Data

ទិន្នន័យដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីបង្កើតឡើង

Restricted Data

ទិន្នន័យដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង ពេលវេលាយករាយការងារ

Metadata Only

ទិន្នន័យដែលមិនមានពារាយតាមរយៈការបង្កើតឡើង

★ ការពិនិត្យទិន្នន័យ GD Catalog

1. រួចរាល់ទិន្នន័យ

មែនមានទិន្នន័យដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង

2. ពិនិត្យទិន្នន័យ

មែនមានទិន្នន័យដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង

3. ការបង្កើតឡើង

មែនមានទិន្នន័យដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង

ช่องทางเข้าถึงข้อมูล (Access Pathways)

Three Types of Data Access

Open Data

ข้อมูลเปิดเผยสาธารณะ

- ✓ เข้าถึงได้ทันที
- ✓ ไม่ต้องขออนุญาต
- ✓ ดาวน์โหลดผ่าน data.go.th

ตัวอย่าง: สถิติประชากร ข้อมูลภูมิศาสตร์ แผนที่

Request

ขอตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร

- ✓ ยื่นคำร้องเป็นหนังสือ
- ✓ หน่วยงานพิจารณา 15-30 วัน
- ✓ อาจมีค่าใช้จ่าย

ตัวอย่าง: รายงานการประชุม สถิติการให้บริการ

Restricted

ข้อมูลจำกัดการเข้าถึง

- ✓ ต้องมี MOU/NDA
- ✓ ระบุวัตถุประสงค์ชัดเจน
- ✓ มีเงื่อนไขการใช้งาน

ตัวอย่าง: ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลความมั่นคง

หลักการสำคัญ

1. เปิดเผยเป็นหลัก

ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลภาครัฐท้องเปิดเผย เว้นแต่มีข้อยกเว้น

2. ระบุวัตถุประสงค์

ยิ่งระบุวัตถุประสงค์ชัดเจน ยิ่งมีโอกาสได้รับข้อมูลมากขึ้น

3. เริ่มจาก Open Data

ค้นหาข้อมูลเปิดก่อนเสมอ อาจมีข้อมูลที่ต้องการแล้ว

การขอข้อมูลตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร

Official Information Act B.E. 2540

หลักการสำคัญ

”เปิดเผยเป็นหลัก ปิดเป็นข้อยกเว้น”

1 สิทธิของประชาชน

มีสิทธิรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ (มาตรา 5)

2 หน้าที่ของหน่วยงาน

ต้องจัดทำข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าถึง (มาตรา 7)

3 ข้อยกเว้น

ข้อมูลที่ไม่ต้องเปิดเผย 14 ประเภท (มาตรา 14)

กระบวนการขอข้อมูล

1

ยื่นคำร้อง

เป็นหนังสือหรืออิเล็กทรอนิกส์

2

พิจารณา

ภายใน 15 วัน (ขยายได้อีก 15 วัน)

3

แจ้งผล

อนุมัติ/ปฏิเสธ พร้อมเหตุผล

4

อุทธรณ์

ถ้าไม่เห็นด้วย อุทธรณ์ได้

ข้อมูลที่ไม่ต้องเปิดเผย (ตัวอย่าง)

🔒 ความมั่นคงของรัฐ

🔒 ความลับทางการค้า

🔒 การดำเนินคดี

🔒 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

🔒 ข้อมูลส่วนบุคคล

🔒 ความลับทางวิชาชีพ

ที่มา:

oic.go.th – สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติม

Data Access Checklist

Systematic Approach to Data Access

หัวข้อ	รายการตรวจสอบ	หมายเหตุ	สถานะ
ผู้ถือครองข้อมูล	<ul style="list-style-type: none">ระบุหน่วยงานเจ้าของข้อมูล	GD Catalog	
	<ul style="list-style-type: none">ข้อมูลติดต่อผู้รับผิดชอบ	โทร/อีเมล	
	<ul style="list-style-type: none">กระบวนการขอข้อมูล	FOIA/ขอโดยตรง	
ผู้อนุมัติการใช้	<ul style="list-style-type: none">วัตถุประสงค์การใช้ข้อมูล	ระบุให้ชัดเจน	
	<ul style="list-style-type: none">ข้อจำกัดการใช้งาน	NDA/MOU	
	<ul style="list-style-type: none">การอ้างอิงแหล่งที่มา	Citation required	
Timeline	<ul style="list-style-type: none">ระยะเวลาพิจารณา	15-30 วัน	
	<ul style="list-style-type: none">กำหนดส่งมอบข้อมูล	ตกลงร่วมกัน	
ค่าใช้จ่าย	<ul style="list-style-type: none">ค่าธรรมเนียมข้อมูล	ถ้ามี	
	<ul style="list-style-type: none">ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	จัดส่ง, ประมาณผล	
เอกสาร	<ul style="list-style-type: none">บันทึกการติดต่อ, อีเมล, MOU	เก็บไว้ตรวจสอบ	

Data Management Plan (DMP) แนวทางสากล

Planning for Data Lifecycle

1 Data Description

- ประเภทข้อมูล (quantitative/qualitative)
- รูปแบบไฟล์ (CSV, Excel, SPSS)
- ขนาดข้อมูลประมาณการ
- แหล่งที่มาของข้อมูล

2 Documentation

- Metadata มาตรฐาน
- Data dictionary
- Codebook สำหรับตัวแปร
- คำอธิบายวิธีการเก็บข้อมูล

3 Storage & Backup

- สถานที่จัดเก็บ (local/cloud)
- การสำรองข้อมูล
- ระบบรักษาความปลอดภัย
- การควบคุมการเข้าถึง

4 Data Sharing

- แผนการเผยแพร่ข้อมูล
- เงื่อนไขการใช้งาน
- การระบุสิทธิ์ (license)
- แพลตฟอร์มเผยแพร่

5 Quality Control

- ขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพ
- การจัดการ missing data
- การตรวจสอบ outliers
- มาตรฐานความถูกต้อง

6 Ethics & Privacy

- การขออนุญาติจริยธรรม
- การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล
- การ anonymization
- การเก็บรักษาตามกฎหมาย

ที่มา: NIEHS – National Institute of Environmental Health Sciences

DMP ควรจัดทำตั้งแต่เริ่มโครงการวิจัย และทบทวนเป็นระยะตลอดวงจรชีวิตของข้อมูล

Metadata และ Data Dictionary

Making Data Interpretable and Reusable

❶ Metadata (ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูล)

Descriptive Metadata

ชื่อชุดข้อมูล, คำอธิบาย, ผู้สร้าง, วันที่สร้าง, keywords

Structural Metadata

รูปแบบไฟล์, โครงสร้างตาราง, ความสัมพันธ์ระหว่างตาราง

Administrative Metadata

สิทธิ์การเข้าถึง, เนื่องจากการใช้, ประวัติการแก้ไข

มาตรฐาน: Dublin Core, DDI (Data Documentation Initiative), DCAT

❷ Data Dictionary (พจนานุกรมข้อมูล)

Field	Type	Description
patient_id	string	รหัสผู้ป่วย (ไม่ระบุตัวตน)
age	integer	อายุ (ปี)
gender	string	เพศ (M/F)
province	string	รหัสจังหวัด (2 หลัก)
diagnosis	string	รหัสโรค ICD-10

ความ: Field name, Data type, Description, Values/Range, Source, Calculation method

❸ ทำไมต้องมี Metadata และ Data Dictionary?

1. ตีความช้าได้

ผู้อื่นหรือตัวเราเองในอนาคตสามารถเข้าใจข้อมูลได้

2. รวมข้อมูลได้

ช่วยให้ harmonization และ integration ง่ายขึ้น

3. ตรวจสอบได้

รองรับการตรวจสอบคุณภาพและการหวานสอบ

มาตรฐานและการทำ Harmonization

Standardization Before Data Integration

✗ Before Harmonization

ตัวอย่าง 1: นิยามเบาหวาน

MOPH:

FPG $\geq 126 \text{ mg/dL}$

⚠️ ผลลัพธ์ต่างกัน!

NHSO:

HbA1c $\geq 6.5\%$

ตัวอย่าง 2: รหัสจังหวัด

แหล่งที่มา A:

10 (2 หลัก)

⚠️ Merge ไม่ได้!

แหล่งที่มา B:

1001 (4 หลัก)

ตัวอย่าง 3: หน่วยวัด

แหล่งที่มา A:

kg

⚠️ เปรียบเทียบผิด!

แหล่งที่มา B:

pound

✓ After Harmonization

ตัวอย่าง 1: นิยามเบาหวาน

มาตรฐาน: ใช้นิยามเดียวกัน

FPG $\geq 126 \text{ mg/dL}$ หรือ HbA1c $\geq 6.5\%$ หรือ กำลังรับประทานยาเบาหวาน

✓ ผลลัพธ์สอดคล้องกัน

ตัวอย่าง 2: รหัสจังหวัด

มาตรฐาน: ใช้รหัส 2 หลัก

แปลง 1001 \rightarrow 10, 1002 \rightarrow 10 (กรุงเทพฯ)

✓ Merge ได้

ตัวอย่าง 3: หน่วยวัด

มาตรฐาน: แปลงเป็นหน่วยเดียวกัน

pound $\times 0.453592 = \text{kg}$

✓ เปรียบเทียบถูกต้อง

☰ Checklist ก่อน Harmonization

ตรวจสอบนิยามตัวแปร

ตรวจสอบหน่วยวัด

ตรวจสอบรหัสมาตรฐาน

ตรวจสอบช่วงเวลา

Data Integration คืออะไร

Combining Data from Multiple Sources

Linking

เชื่อมโยงระเบียนจากหลายแหล่งโดยใช้ตัวระบุ (identifiers)

ตัวอย่าง: เชื่อมข้อมูลผู้ป่วยจากโรงพยาบาล A และ B ด้วย CID

Merging

รวมตารางข้อมูลเข้าด้วยกันตามตัวระบุที่ตรงกัน

ตัวอย่าง: LEFT JOIN, INNER JOIN, FULL OUTER JOIN

Governance

กำกับดูแลคุณภาพ ความปลอดภัย และการใช้งานข้อมูล

ตัวอย่าง: Privacy protection, Access control, Audit trail

ทำไมต้องทำ Data Integration?

1. มุ่งมั่นของระบบ

ได้ภาพรวมจากหลายแหล่ง ไม่ใช่มุ่งมั่นเดียว

2. วิเคราะห์ลึกขึ้น

สามารถทำ causal analysis, matching ได้

3. ลด bias

ตรวจสอบความสอดคล้องจากหลายแหล่ง

Linking Methods: Deterministic vs Probabilistic

Two Approaches to Record Linkage

Deterministic

การเชื่อมโยงแบบกำหนดได้

หลักการ

ใช้ unique identifier ที่ตรงกันเป็น 100%

ตัวอย่าง Identifiers

- CID (เลขบัตรประชาชน)
- HN (Hospital Number)
- รหัสผู้ป่วยในระบบ

ข้อดี

- แม่นยำ 100%
- เร็ว ไม่ซับซ้อน
- ง่ายต่อการตรวจสอบ

ข้อจำกัด

- ต้องมี unique ID
- ถ้า ID ผิด = ไม่ match
- ไม่รองรับข้อมูลพลาด

หมายเหตุ: ข้อมูลที่มี unique identifier ที่ naïve เช่น ก็อ

Probabilistic

การเชื่อมโยงแบบน่าจะเป็น

หลักการ

ใช้หลายตัวแปรร่วมกัน คำนวณความน่าจะเป็นว่าเป็นคนเดียวกัน

ตัวอย่าง Variables

- ชื่อ + นามสกุล
- วันเดือนปีเกิด
- เพศ + ที่อยู่

ข้อดี

- ไม่ต้องมี unique ID
- รองรับข้อมูลพลาด
- ยืดหยุ่นกว่า

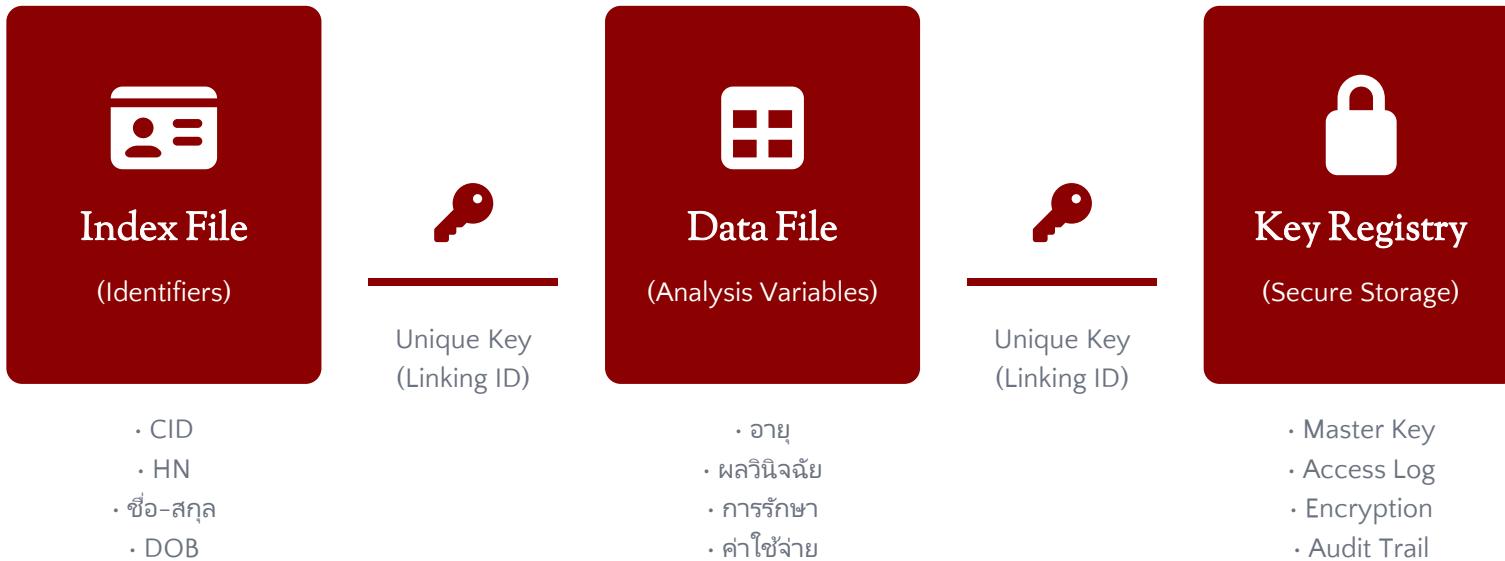
ข้อจำกัด

- ซับซ้อน ใช้เวลา
- ต้องกำหนด threshold
- อาจมี false positive/negative

หมายเหตุ: ข้อมูลที่ไม่มี unique ID หรือ ID ไม่สมบูรณ์

Separation of Identifiers

Privacy-Preserving Data Architecture

▣ ความปลอดภัย

- Identifiers แยกกัน
- ข้อมูลวิเคราะห์ไม่มี PID
- เข้าถึง Key Registry จำกัด
- บันทึกทุกการเข้าถึง

ⓐ การเชื่อมโยง

- ใช้ Linking ID แทน PID
- สามารถ link กลับได้
- หลาย Data File ใช้ Key เดียวกัน
- ง่ายต่อการตรวจสอบ

ⓑ การควบคุม

- กำหนดสิทธิ์การเข้าถึง
- แยกหน้าที่ Data Analyst
- ตรวจสอบย้อนกลับได้
- ลดความเสี่ยงรั่วไหล

Privacy & Purpose Limitation

Ethical Principles in Data Collection

Collection Limitation

เก็บเท่าที่จำเป็น

หลักการ

เก็บข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็นต่อวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

การปฏิบัติ

- ระบุว่าทำไม่ต้องเก็บ
- ไม่เก็บข้อมูลส่วนเกิน
- ตรวจสอบความจำเป็น

Purpose Specification

ระบุวัตถุประสงค์ชัดเจน

หลักการ

วัตถุประสงค์ที่ต้องระบุตั้งแต่ตอนเก็บข้อมูล

การปฏิบัติ

- บันทึกวัตถุประสงค์
- แจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบ
- ไม่ใช้นอกวัตถุประสงค์

Use Limitation

จำกัดการใช้งาน

หลักการ

ไม่ใช้ข้อมูล夙วัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

การปฏิบัติ

- ตรวจสอบก่อนใช้
- ขอความยินยอมก่อนใช้อย่างอื่น
- บันทึกการใช้งาน

๕ หลักการอื่นๆ จาก OECD Privacy Guidelines

Data Quality

ข้อมูลต้องถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย

Security Safeguards

ป้องกันการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต

Openness

เปิดเผยแนวทางการจัดการข้อมูล

Individual Participation

สิทธิเข้าถึงและแก้ไขข้อมูลตนเอง

สรุปและเชื่อมไปหัวข้อ I.3

Summary & Transition to Data Quality Assessment

✓ สรุปบทเรียน I.2

1 SMART Questions

แปลงปัญหาโดยบ่ายเป็นคำถามวิจัยที่ชัดเจน วัดได้

2 Search Strategy

ค้นหาข้อมูลจาก Data.go.th และ GD Catalog

3 Data Access

ขอข้อมูลตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข้าราชการ

4 Data Integration

รวมข้อมูลหลายแหล่งด้วย linking methods

5 Documentation

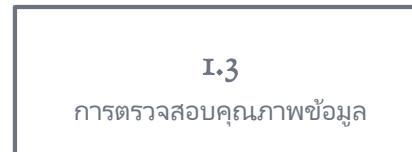
จัดทำ metadata และ data dictionary

→ หัวข้อต่อไป: I.3

การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

Data Quality Assessment

- ✓ เมื่อมีข้อมูลแล้ว ต้องตรวจสอบความน่าเชื่อถือ
- ✓ ประเมินความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ความสอดคล้อง
- ✓ จัดการ missing data และ outliers
- ✓ เตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์

ขอบคุณสำหรับการเข้าร่วม

พร้อมสำหรับ Workshop การเขียน SMART Questions และ Data Source Mapping